

Handläggare
Stefan Modig
Telefon 08-508 27 363**Till**
Stadsbyggnadsnämnden

Godkännande av förslag till detaljplan för del av Hjorthagen 1:3, Terrasskvarteren i Norra Djurgårdsstaden i stadsdelen Östermalm (ca 240 lgh)

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till detaljplan.
2. Förslaget överlämnas till kommunfullmäktige för antagande efter att erforderliga genomförandebeslut har fattats av exploateringsnämnden.

Amanda Horwitz
StadsbyggnadsdirektörMonika Joelsson
AvdelningschefMaria Sahlstrand
Enhetschef

SAMMANFATTNING

Syftet med detaljplanen är att koppla samman gasverksområdet och tidigare utbyggda etapper av Norra Djurgårdsstaden med tunnelbanan och bytespunkten vid Ropsten. Detaljplanen omfattar ca 240 bostäder och ett parkstråk som binder samman Gasverksgatan och Bobergsgatan, på stadens mark. Bostäderna avses upplåtas som bostadsrätter med centrumfunktioner i bottenvåningarna.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade 10 november 2022 att godkänna planförslaget och att det skulle ställas ut för granskning. Granskning genomfördes under perioden 7 december 2022 till 24 januari 2023. Under granskningen har 21 yttranden inkommit. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller den föreslagna bebyggelsens höjd och hur skydd mot bullerstörning i de planerade bostäderna ska uppnås.

Inkomna synpunkter föranleder följande revideringar av planförslaget:

*Bilagor: Plankarta 2023-10-06, planbeskrivning 2023-10-06,
samrådsredogörelse GDPR 2017-05-22, granskningsutlåtande GDPR
2023-10-06*

StadsbyggnadskontoretFleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
start.stockholm

- Hörnavskärning för fri sikt i sydväst övergår från kvartersmark för bostäder till allmän plats.
- Område för park och infart till bergumsgarage (lika gällande plan) samt nätstation för el läggs till.
- Planbeskrivningen förtydligas avseende dagvatten- och skyfallshantering.
- Planbestämmelser, planbeskrivning och bullerutredning förtydligas avseende skydd mot bullerstörningar i planerade bostäder.

Exploateringsnämnden har 15 oktober 2020 och 29 april 2021 beslutat om markanvisning av de två kvarteren inom detaljplanen. Stadsbyggnadskontoret är positivt till planförslaget som kompletterar tidigare bebyggelse i Norra Djurgårdsstaden och bidrar till en tryggare och starkare koppling mot Ropsten.

Kontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till detaljplan och att förslaget överlämnas till kommunfullmäktige för antagande efter att erforderliga genomförandebeslut har fattats av exploateringsnämnden.

UTLÅTANDE

Syfte

Detaljplanen är en fortsättning av utbyggnaden av Hjorthagen i Norra Djurgårdsstaden och omfattar ca 240 bostäder. Syftet med detaljplanen är att, genom en bebyggd och väl gestaltad länk i stadsmiljön, koppla samman gasverksområdet och tidigare utbyggda etapper av Norra Djurgårdsstaden med tunnelbanan och bytespunkten vid Ropsten. Syftet är även att stärka de sociala och gröna sambanden mellan befintlig bebyggelse och grönska på Hjorthagsberget och den planerade bebyggelsen med allmänna platser invid Lilla Värtan.

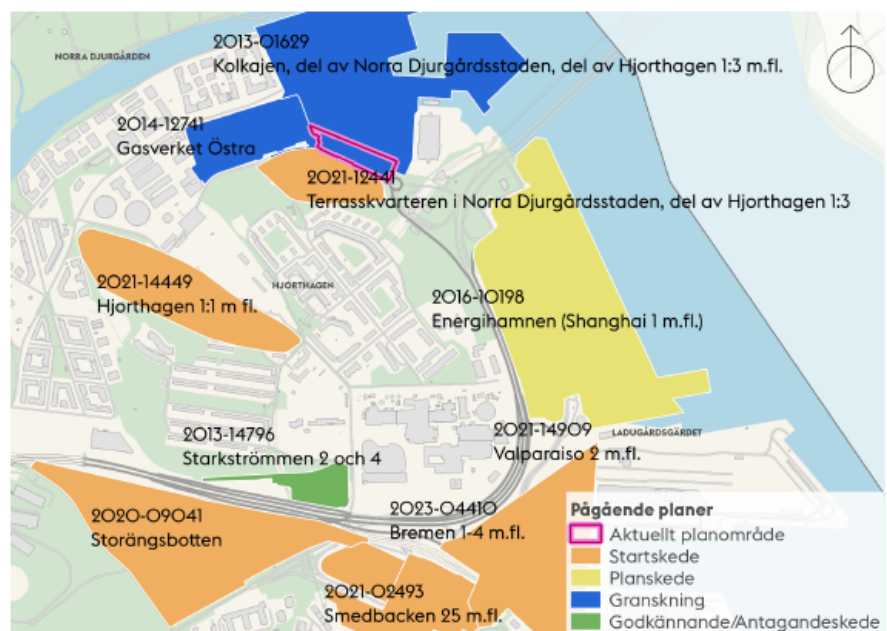
Bakgrund

Plandata

Planområdet omfattar ca 7800 kvm och är beläget i den nordöstra delen av Hjorthagen, angränsande till den kommande Bobergsgatan i norr, Ropsten i öster, Hjorthagsberget i söder och gasverksområdet i väster.

Planområdets läge och avgränsning.

Pågående detaljplaner i närområdet.

Pågående detaljplaner i området

- detaljplan för Kolkajen, dnr 2013-01629, godkännande/antagande – ca 1250 bostäder, centrumändamål, torg och park
- detaljplan för Ropsten (syns ej i kartan), dnr 2016-14766, startskede – ca 200 bostäder, kontor, bytespunkt för kollektivtrafik
- detaljplan för Gasverket Östra, dnr 2014-12741, godkännande/antagande – centrumändamål, kontor, 190 bostäder, torg och park inom gasverksområdet

- detaljplan för Hjorthagen 1:1 m fl, dnr 2021-14449, startskede – ca 200 bostäder, kontor och centrumverksamhet
- detaljplan för Energihamnen (Shanghai 1 m fl), dnr 2016-10198, granskning – vidareutveckling av hamn- och industriverksamheten på platsen. I detaljplanen ingår också reservat för en framtida spårväg.

Gällande detaljplaner

- Pl 6085, fastställd 1964, parkmark
- DP 2015-10858, Bergrumsgarage i Hjorthagsberget, antagen 2018, park och parkering. Genomförandetid slutar 16 november 2023.

Markägoförhållanden

Marken inom planområdet ägs av Stockholms stad utom fastigheten Hjorthagen 1:21 som ägs av Stockholms stads parkerings AB.

Relaterade beslut och styrande dokument

Riksintressen

Planområdet ingår i riksintresse för kulturmiljö Stockholms innerstad med Djurgården (MB 3 kap 6§) och är beläget i anslutning till gasverksområdet som är utpekade som en värdekärna i riksintresset. I närheten finns även Kungliga Nationalstadsparken som är av riksintresse för det historiska landskapets natur- och kulturvärden (MB 4 kap 7§). Planområdet gränsar till riksintresse för kommunikationer – väg. Trafikverket har i oktober 2022 beslutat om riksintresseprecisering för Östlig förbindelse som innebär att planeringen i anslutning till Ropsten behöver ta hänsyn till möjligheten att utveckla Ropstensmotet med en ny påfart till det övergripande vägnätet.

Översiktsplan

Planområdet ingår i Norra Djurgårdsstaden som i översiktsplanen redovisas som ”Stadsutvecklingsområde – omvandling” och föreslås omvandlas till blandad stadsbebyggelse.

Stockholms byggnadsordning

Planområdet är beläget i anslutning till Saltsjöns övärld och norra Djurgårdens grönskande stränder. Som del av Norra Djurgårdsstaden är stadsbyggnadskaraktären tät blandstad där nya stadsmiljöer bör utvecklas med utgångspunkt ur platsspecifika natur- och kulturvärden i olika skalor. Bebyggelsefronter mot omgivande vattenrum, parker och grönområden bör utformas samordnat utifrån en tydlig gestaltningsidé. Gator och torg utformas

utifrån den mänskliga skalan och bottenvåningarna utformas för ett upplevelserikt och aktiverat stadsrum.

Program

Ett fördjupat program för Hjorthagen (dnr 2009-05368) togs fram 2007 och uppdaterades 2009. I programmet framgår att området kring Ropsten och Lilla Värtan planeras för både bostäder och kommersiella lokaler som ansluter till Ropsten som knutpunkt. Till programmet hör en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, för hela området som godkändes våren 2008.

Kommunala beslut i övrigt

Exploateringsnämnden har beslutat om markanvisning av de två kvarteren inom detaljplanen den 15 oktober 2020 (till Obos Kärnhem) och 29 april 2021 (till Serneke).

Kommunfullmäktige beslutade 2008 att Norra Djurgårdsstaden ska utgöra ett av stadens miljöprofilområden.

Planförslaget

Planområdets läge i förhållande till omgivande utbyggda och planerade områden. Bild: Sweco Architects (beskuren)

Planens innehåll

Detaljplanen omfattar ca 240 bostäder med centrumfunktioner i delar av bottenvåningarna. I planen ingår också parken mellan Östra och Västra Terrasskvarteret, infarten till berggrumsgaraget i Hjorthagsberget, en elnätstation under mark samt en del av Bobergsgatan.

Befintlig stödmur mot Gasverksvägen, bild från hösten 2021

Planområdet med befintlig stödmur mot Gasverksvägen, bild från hösten 2021

Arkitektonisk idé

Terrasskvarteren utgörs av en grupp byggnader på en smal markremsa med stor nivåskillnad mellan Bobergsgatan och Gasverksvägen. De bildar en övergång mellan den kommande bebyggelsen på Kolkajen och den äldre bebyggelsen och grönskan på Hjorthagsberget. Med 10-12 våningar, som ansluter till planerade byggnader inom gasverket och accentuerar stationsläget och de storskaliga strukturerna i Ropsten, kommer byggnaderna att bilda

en tydlig fond till Kolkajen. Likt övriga byggnader längs Hjorthagsbergets fot skapar de en öppen struktur som låter bergets grönska vara synlig i stadslandskapet. Längs Gasverksvägen skapas tillsammans med ny bebyggelse i Gasverket Östra en serie av solitära huskroppar som landar i mer samlade volymer på den lägre nivån.

Vy från Gasverksvägen österut. Närmast till vänster en av de planerade nya byggnaderna inom Gasverket Östra. Bild: CF Möller Architects

Ett horisontellt motiv av längsgående balkonger gör att byggnaderna hänger ihop samtidigt som det finns en variation i uttrycket mellan det östra och det västra kvarteret. Balkongerna ger boendekvaliteter med rymliga uteplatser samtidigt som ljudmiljön i bostäderna förbättras. Översta våningen i varje hus är indragen och har en individuell utformning som skapar en variation i sekvensen av byggnader.

Vy från Gasverksparken österut. Närmast till vänster det så kallade flamtornet, en bevarad konstruktion från gasproduktionen. Bild: CF Möller Architects

Byggnaderna binds samman längs Bobergsgatan av en tydlig sockel med högre våningshöjd, som med publika lokaler och entréer skapar kontakt med gatan. Mellan de olika bebyggelsegrupperna finns parkstråk med trappor som binder samman de olika nivåerna.

Vy från Bobergsgatan västerut. Till höger kommande kvarter inom detaljplanen för Kolkajen. Bild: CF Möller Architects

Planförslagets konsekvenser

En socialt sammanhållen stad

Trygghet

Genom att nya bostäder och lokaler tillskapas bedöms tryggheten öka väsentligt i området, som nu är ödsligt och bär tydliga spår av tidigare industriverksamhet. Nya kopplingar genom området, mellan befintlig bebyggelse i Hjorthagen, Ropstens bytespunkt för kollektivtrafik och kommande bebyggelse i Kolkajen, ger möjlighet att röra sig på olika sätt vilket också kan stärka känslan av trygghet.

Jämställdhet

Norra Djurgårdsstaden omfattar en blandning av funktioner med bostäder, service, kultur och arbetsplatser, och är därför befolkat både dag- och kvällstid. Tydliga stråk och väl gestaltade bottenvåningar med publikt innehåll innebär att såväl kvinnor som män ska kunna känna sig trygga när de rör sig genom området. Detaljplanen för Terrasskvarteren innebär att hela området får en bättre och tryggare koppling till bytespunkten Ropsten då den tidigare industrimarken bebyggs.

Kulturmiljö i en växande stad

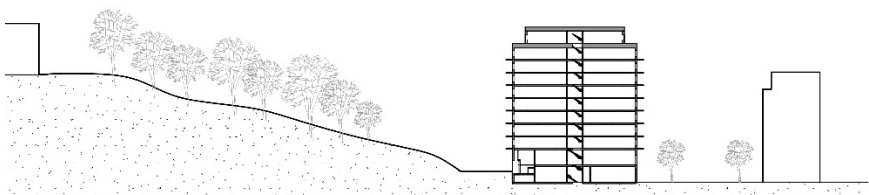
Planområdet är beläget i anslutning till gasverket, som är en utpekad värdekärna i riksintresset för kulturmiljö, Stockholms innerstad med Djurgården. Fasaderna i Terrasskvarteren ska gestaltas på ett sätt som underordnar sig och avviker från byggnaderna i den kulturhistoriska miljön för att den ska lyftas fram tydligt. Detaljplanens utformning bedöms inte påverka kulturmiljön negativt.

Arkitektur och gestaltning

Stads- och landskapsbilden bedöms påverkas positivt genom att platsen får ett mer ordnat och gestaltat uttryck i gränsen mot Hjorthagsberget. De solitära huskropparna skapar kontakt mellan berget och den kommande bebyggelsen i Kolkajen samtidigt som möjligheten till utblickar över landskapet och vattnet bibehålls. Nivåskillnaden på platsen, som idag tas upp genom en stödmur av betong, kläs in av föreslagen bebyggelse och park.

Sektion genom Västra Terrasskvarteret och Hjorthagsberget (t h) med äldre bebyggelse. (Illustration: CF Møller Architects)

Sektion genom Östra Terrasskvarteret och Hjorthagsberget (t v) med äldre bebyggelse. (Illustration: Varg Arkitekter)

Trafik och mobilitet

Parkering för boende inom planområdet hänvisas till Hjorthagsgaraget, som byggs enligt tidigare antagen detaljplan (dnr 2015-10858). Parkering för rörelsehindrade samt angöring och sophämtning sker via fickor på Bobergsgatan och Gasverksvägen. Byggnaderna planeras för att rymma cykelparkering med ett högt p-tal enligt Norra Djurgårdsstadens hållbarhetskrav.

Grön och vattennära stad

Detaljplanen bedöms påverka vattenmiljön positivt då marken saneras och tillförseln av föroreningar till Lilla Värtan minskar. Bebyggelsen inordnar sig i den övergripande struktur som planeras för att stärka de biologiska spridningssambanden mellan Hjorthagsberget och Nationalstadsparken. Den befintliga, värdefulla eken bevaras inom parkområdet.

Klimat, miljö, hälsa och säkerhet

Planområdet kommer att vara utsatt för buller från omgivande trafikmiljöer och från Stockholm Exergis värmepump. Nivåerna är relativt höga och bebyggelsens utformning har anpassats för att få en godtagbar ljudmiljö i bostäder, på bostadsgårdar och på takterrasser.

Marken är starkt förorenad av tidigare verksamhet kopplad till gasproduktionen, men kommer att vara sanerad för känslig markanvändning innan planområdet bebyggs.

Planprocess

Process

Planarbetet för Terrasskvarteren bedrivs med standardförfarande. Under samrådet, som genomfördes 12 maj till 23 juni 2016, var Terrasskvarteren en del av detaljplanen för Kolkajen, dnr 2013-01629. Granskning av detaljplanen för Terrasskvarteren genomfördes under perioden 7 december 2022 till 24 januari 2023. Under granskningen har 21 yttranden inkommit. Flertalet remissinstanser och sakägare tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller den föreslagna bebyggelsens höjd och hur skydd mot bullerstörning i de planerade bostäderna ska uppnås.

Inkomna synpunkter föranleder följande revideringar av planförslaget:

- Hörnavskärning för fri sikt i sydväst övergår från kvartersmark för bostäder till allmän plats.
- Område för park och infart till bergrumsgarage (lika gällande plan) samt nätstation för el läggs till.
- Planbeskrivningen förtydligas avseende dagvatten- och skyfallshantering.
- Planbestämmelser, planbeskrivning och bullerutredning förtydligas avseende skydd mot bullerstörningar i planerade bostäder.

Revideringarna är förankrade med berörda aktörer och bedöms inte påverka den bredare allmänheten. Utöver ovan har mindre, redaktionella ändringar och förtydliganden utförts i planhandlingarna.

Tidigare ställningstaganden i ärendet

Terrasskvarteren ingick tidigare i detaljplanen för Kolkajen, dnr 2013-01629, enligt stadsbyggnadsnämndens beslut om planstart 21 maj 2015. Efter stadsbyggnadsnämndens beslut 28 april 2022 bröts Terrasskvarteren ut som en egen detaljplan.

Nästa tillfälle ärendet behandlades i stadsbyggnadsnämnden var 10 november 2022 då nämnden beslutade att godkänna planförslaget och att ställa ut det för granskning i enlighet med stadsbyggnadskontorets utlåtande.

Samlade synpunkter

Bland inkomna yttranden under granskningen har synpunkter på bebyggelsens höjd varit de vanligast förekommande, från såväl

remissinstanser och sakägare som allmänhet. Därutöver har framför allt länsstyrelsen haft synpunkter på regleringen av skydd mot bullerstörning i de planerade bostäderna.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Stadsbyggnadskontoret har beslutat att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. miljöbalken att en miljöbedömning behöver göras. Detta utvecklas ytterligare i planbeskrivningen.

Samråd med länsstyrelsen om huruvida planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan har skett.

Planavtal

Planavtal har tecknats med byggaktörerna för att täcka kontorets kostnader i samband med upprättande av detaljplanen.

STADSBYGGNADSKONTORETS SAMMANVÄGDA STÄLLNINGSTAGANDE

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanen för Terrasskvarteren tillför platsen och Norra Djurgårdsstaden nya värden genom fem byggnader med en egen karaktär som kompletterar tidigare uppförd bebyggelse. Projektet bidrar till en starkare koppling mot bytespunkten Ropsten och befintlig bebyggelse på Hjorthagsberget via gena och trygga gångförbindelser. Den tidigare industrimarken saneras och blir tillgänglig för bostadsbyggande och allmän plats i ett attraktivt läge nära vatten, natur och kollektivtrafik. Bebyggelsens skala bedöms vara väl avvägd i förhållande till Hjorthagsberget och till övrig tillkommande bebyggelse i planområdet. Planförslaget är ett viktigt bidrag för att uppfylla Stockholms bostadsmål.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till detaljplan och att förslaget överlämnas till kommunfullmäktige för antagande efter att erforderliga genomförandebeslut har fattats av exploateringsnämnden.

SLUT